

تأثیر توافق اتمی (برجام) بر معاملات شخصی ایرانیان



فرهاد علوی
کارشناس حقوقی

Farhad R. Alavi
Managing Partner
falavi@akrivislaw.com
(202) 686-4859
www.akrivislaw.com

Farhad R. Alavi

پس از اعلام توافق اتمی میان ایران و ۵+۱ (ایالات متحده، بریتانیا، فرانسه، روسیه، چین و آلمان) در ژوئیه ۲۰۱۵، گمانه زنی های زیادی درباره خروج ایران از یک دهه تحریم می شوند. این توافق که برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) خوانده می شود، در یک سند مفصل و طولانی ثبت شده که اجرای آن می تواند جریان ارتباط اقتصادی ایران با جهان را به شدت تغییر دهد. با این حال هنوز کاملاً روشن نیست که این تغییرات چه تأثیری بر معاملات روزمره ایرانیان آمریکا خواهند داشت.

بسیاری تصور میکنند که توافق اتمی، نشانه خاتمه مقرراتی است که توسط دفتر کنترل دارایی های خارجی (اوفک یا OFAC) در وزارت خزانه داری آمریکا اجرا می شود. در صورتی که این تصور با حقیقت فاصله زیادی دارد. برای جلوگیری از تخلف ناخواسته از مقررات تحریم ها، درک کامل جزئیات برجام ضروری است.

ادامه مطالب در صفحات بعد

آیا همه تحریمهای ایران لغو می شوند؟

به هیچ وجه. احتمالاً می دانید که اغلب تحریم های یک جانبه ی فعلی آمریکا علیه ایران در سال ۱۹۹۵ توسط بیل کلینتون وضع شدند. این قوانین تا به امروز تحت عنوان مقررات معاملات و تحریم های ایران، CFR ۳۱ بخش ۵۶۰ (ITSR) و همچنان برقرار هستند. این تحریم ها شامل بسیاری از فعالیت های روزمره «اشخاص ایالات متحده» است که طبق تعریف قانون شامل شهروندان و افراد دارای اقامت دائم ایالات متحده (ساکن هر کجا که باشند، حتی ایران)، افرادی که در داخل ایالات متحده حضور فیزیکی دارند (مانند افراد دارای ویزای کار، تحصیل یا گردشگری)، و شرکت های آمریکایی و شرکت های تابع آنها در خارج از کشور می شوند.

برجام یک توافق بر سر برنامه اتمی ایران است و در نتیجه ارتباط زیادی با (ITSR) ندارد. تحریم های ITSIR به دلیل آنچه حمایت ایران از تروریسم و همچنین نقض حقوق بشر خوانده می شود، وضع شده اند. در نتیجه بخش اعظم ITSIR به قوت خود باقی می ماند و تنها تغییرات جزئی در آن ایجاد می شود. بدین ترتیب می توان گفت که برجام به معنی پایان همه نارضایتی های ایالات متحده علیه ایران نیست.

پس برجام چه تغییری ایجاد می کند؟ اولاً بسیاری از تحریم های اتحادیه اروپا علیه ایران لغو می شوند. دوماً بسیاری از تحریم های آمریکا علیه کشورهای ثالث که با ایران رابطه دارند لغو می شوند. بسیاری از نهادهای ایرانی از فهرست اشخاص تحت تحریم (SDN) که در واقع فهرست سیاه اوفک است، خارج می شوند. به عنوان مثال، شرکت های غیرآمریکایی و غیرایرانی (مانند شرکت های اروپایی و آسیایی) دیگر بابت سرمایه گذاری در صنعت پتروشیمی ایران و یا فروش مقادیر زیادی از محصولات نفتی ایران، تنبیه و جریمه نمی شوند. همین باعث گسترش فعالیت های قانونی شرکت های غیرآمریکایی و غیرایرانی در ایران می شود. به همین منوال، شرکت های خارجی تابع شرکت های آمریکایی هم تا حدودی می توانند، تحت بعضی شرایط تجارت با ایران را از سر بگیرند.

آیا برای «اشخاص ایالات متحده» تغییر مستقیمی ایجاد می شود؟

بله اما تا حدودی. اولاً تغییرات قانونی محدود به اجازه واردات مواد غذایی خشک ایرانی مانند پسته، خاویار و همچنین فرش ایرانی است. همچنین قرار است اوفک شرایطی ایجاد کند که به شرکت های آمریکایی اجازه دهد با بعضی بخش های صنعت هواپیمایی غیرنظامی ایران معامله کنند. مثلاً شرکت های آمریکایی می توانند مجوزهای مخصوصی از اوفک دریافت کنند که هواپیمای غیرنظامی به ایران بفروشند. این گستره تغییرات برای اشخاص ایالات متحده است.

فرا تراز گستره تغییرات در قانون، احتمالاً شاهد تسهیل مراداتی خواهید بود که پیش از این هم مجاز بودند. مثلاً ارسال و دریافت قانونی وجه نقدی به ایران و یا فروش قانونی مواد غذایی، دارویی و تکنولوژی آی تی به ایران تسهیل خواهد شد. اینها اقلامی هستند که عموماً تحت شرایط خصوصی مجازند. با کاهش تعداد بانک های ایرانی که در فهرست SDN هستند و همچنین با ورود دوباره ایران به سیستم بین المللی بانکی سوئیت، انجام معاملات مالی برای مراداتی که در حال حاضر مجاز هستند، بسیار ساده تر خواهد بود. ارسال اقلام مجاز و بیمه آنها نیز، در گستره قانون، ساده تر خواهند بود.

آیا افراد همچنان برای معاملات شخصی به مجوز نیاز دارند؟

عموماً بله. اوفک در سال های گذشته با صدور «مجوزهای عام» بسیاری از مقرراتش را تسهیل کرده است به این معنی که بعضی معاملات بخصوص با ایران مجاز است و به شرط این که طبق قانون انجام شوند نیازی به مجوز ندارند. اما بسیاری از معاملات همچنان به مجوز اوفک نیاز خواهند داشت. این معاملات شامل فروش اموال حقیقی در ایران، فروش دیگر دارایی ها (شامل شرکت ها، سهام و غیره)، باز کردن و یا بستن حساب بانکی در ایران، و بسیاری از فعالیت های خیریه است.

اشخاص ایالات متحده همچنان از سرمایه گذاری (فارغ از این که منشأ منابع مالی در کجا باشد)، اشتغال، باز کردن حساب بانکی و خرید اموال در ایران بدون مجوز مخصوص از اوفک، منع هستند.

آیا اوفک نسبت به تخلف از تحریم ها سختگیری کمتری خواهد کرد؟

به احتمال زیاد خیر. بسیاری معتقدند برجام قدم اول به سوی برقراری مجدد رابطه بین ایران و آمریکا است. باید صبر کرد و دید آیا این مسئله اتفاق می افتد یا خیر. اما فعلاً آنچه روشن است این است که دولت اوباما برای تصویب این توافق در کنگره نبرد بسیار سختی را از سر گذراند. بسیاری از مخالفان برجام معتقد بودند که این توافق بیش از حد به نفع دولت ایران است. با توجه به نظرات منفی بسیار علیه این توافق، باور عمومی این است که دولت آمریکا مصمم است ثابت کند که نسبت به ایران نرمش نشان نمی دهد و تحریم های موجود را قاطعانه اجرا میکند. به این ترتیب کاملاً محتمل است که اوفک و وزارت دادگستری آمریکا (مجری بخش جزایی قوانین تحریم) فعالیت هایشان را جدی تر کنند. در نتیجه نباید برجام را نشانه تسهیل تحریم های اقتصادی موجود آمریکا علیه ایران دانست.

خلاصه

برجام یک قدم مهم به سوی بازگشت اقتصادی ایران به دنیاست اما تا لغو همه تحریم ها راه زیادی باقی است، خصوصاً برای اشخاص ایالات متحده. خصوصاً این که قوانین هنوز به طور کامل تغییر نکرده اند و لغو تحریم ها در طول زمان اتفاق می افتد. اما حتی پس از تغییر قوانین، اجرای آنها باید برای شرکت ها و اشخاصی که با ایران معامله می کنند در اولویت قرار گیرد. رضایت از توافق اتمی نباید بر درک افراد از تحریم های موجود علیه ایران سایه بیندازد. به این معنی که افراد باید همواره با کسانی که در این زمینه دانش و تخصص دارند مشورت کنند تا این قوانین و مقررات بسیار پیچیده را زیر پا نگذارند.

نسخه اصلی این مقاله به زبان انگلیسی نوشته شده و توسط یک شخص ثالث به فارسی ترجمه شده است. در صورت عدم هماهنگی بین نسخه انگلیسی و فارسی، به نسخه انگلیسی به عنوان مرجع مراجعه کنید.

برای اطلاعات بیشتر لطفاً با فرهاد علوی، کارشناس حقوقی در واشنگتن دی سی با شماره تلفن: ۴۸۵۹-۶۸۶ (۲۰۲) و یا آدرس ایمیل falavi@akrivislaw.com تماس حاصل فرمایید.

این مقاله که به منظور به روز کردن اطلاعات موکلین ارائه شده است، صرفاً جنبه اطلاع رسانی دارد و به هیچ وجه نباید به عنوان نظر حقوقی تفسیر شود. در صورتی که هر یک از موارد مورد بحث در این مقاله برای شما مبهم بوده و یا در مورد آن سوال داشتید، لطفاً با مشاور حقوقی دارای مجوز مشورت کنید. این مقاله از نسخه اصلی انگلیسی که در سایت ما در دسترس می باشد به فارسی ترجمه شده است. در صورت وجود هر گونه اختلاف در مفاهیم انگلیسی و فارسی، متن انگلیسی حاکم خواهد بود.

This Client Alert is intended solely for information purposes and should in no way be construed as legal advice. If you have any questions or are unclear on any of the subject matters addressed or discussed on this Client Alert, please consult a licensed legal professional. This Client Alert is translated from an original English text (available in our website at www.akrivislaw.com) into Persian. In the event of any conflict between the English and the Persian, the English text shall prevail.